

Zneužívání: 48. Násilníci, které nevidíme

Zneužívání

Násilníci, které nevidíme

Od narození jsem žila s vykořisťováním a odmítáním a nevěděla jsem o tom. Pak, před 17 lety, proti mě „z ničeho nic“ vybuchlo plné zneužívání. Když jsem začala vidět a říkat to, co jsem viděla, toto počáteční zneužívání vyvolalo další zneužívání způsobem, který by mě ani ve snu nenapadl.

Jedním z důvodů, proč jsem zažila takové trvalé, hluboké trauma: ještě jsem se nenaučila rozpoznávat nedůvěryhodné lidi. Ještě jsem neviděla dost hluboko do své minulosti, abych si uvědomila, proč mě zdánlivě dobří křesťané mohli pokaždé oklamat.

Ale také se zneužívání v mém životě tak rozšířilo, protože jsem žila, pracovala a dýchala uvnitř více než jednoho zneužívajícího systému. Tyto systémy daly mým násilníkům řadu nevědomých spojenců – a volnost, aby mě znovu a znovu týrali.

Je důležité vědět

Každý z nás patří do více sociálních systémů. Naše systémy mohou zahrnovat: naši rodinu; naše společenství, město a národ; naši rasovou nebo etnickou skupinu; náš vysokoškolský kampus, pracoviště, politickou stranu, sportovní tým; náš sbor, naši denominaci nebo křesťanskou síť, celou naši církevní kulturu.

Jistě, všichni lidé nejsou násilníci. Stejně tak všechny systémy nejsou zneužitelné.

Navíc většina lidí v zneužívajících systémech nemá ponětí, co se děje. Identifikace systému jako zneužívajícího tedy *neznamená*, že každý v něm je zneužívající.

Ale je důležité vědět toto: Zneužívající pracují nejsvobodněji v rámci zneužívajících systémů. Dokážou nejsnáze manipulovat s jinými lidmi v rámci zneužívajících systémů. Aby tedy oběti získaly zpět svůj život, budou se často muset osvobodit od násilníka a odhlásit se ze systému, který zneužívání posiluje.

To vše závisí na tom, abyste viděli to, co může být neuvěřitelně těžké vidět.

Crash test pro zneužívající osoby

To je klíčové: Můžeme očekávat, že pachatelé budou násilní, a ne očekávat, že budou iluzionisté. Přesto jdou zneužívání a klamání ruku v ruce. V důsledku toho může být pro každého, kdo se snaží rozpoznat zneužívání, neuvěřitelně těžké vidět skrze tuto mlhu.

Zde jsou tři **falešné** dojmy, které tato mlha vytváří:

- Týrání se skládá z jednotlivých epizod opravdu špatného chování.
- Není to zneužívání, pokud nezahrnuje fyzické nebo sexuální násilí.
- Násilníci si nemohou pomoci. Zneužívají, protože ztrácejí kontrolu.

Každý se může příležitostně chovat urážlivě. Zneužívající tak činí jako samozřejmost, bez empatie, bez přebírání odpovědnosti, bez výčitek svědomí. Násilníci zneužívají *za účelem* ovládnutí lidí.

Když je primárním cílem člověka udržet si kontrolu nad zneužívaným – než s ním mít vztah, je zneužívání trvalé a všudypřítomné. Může zahrnovat fyzické a sexuální násilí, ale také nemusí. A trápení je stejně skutečné, nebo ještě více, když se zdá, že špatné chování zmizelo.

Každý násilník je jedinečný, přesto jsou si v některých ohledech nápadně podobní:

- jejich cílevědomý sklon ovládat mysl a vůli někoho jiného;
- přesvědčení, že mají *právo* ovládat ostatní;
- taktiky, které k tomu používají.

V článku „[Kolo moci a ovládání](#)“ Clare Murphy na [speakoutloud.net](#) uvádí 16 těchto taktik. Několik z nich se vyskytuje především v situacích zneužívání intimních partnerů, ale většinu lze nalézt v arzenálu každého násilníka.¹ Všechny tyto taktiky jsou určeny k ovládnutí a týrání. Až je budete číst, všimněte si, kolik z nich závisí na podvodu.

- **Jednostranné mocenské hry:** Tyto triky, od do očí bijících až po velmi rafinované, komunikují takto: „Máte se soustředit na mě a dělat, co chci. Taky si můžu dělat, co chci. Očekávat ode mě něco jiného je od tebe neuvěřitelně sobecké.“
- **Hry myslí:** vymývání mozků. Ovládnutí myslí. Slovy Clare Murphy pomocí „nevinně znějící komunikace“ sdělit, že oběť „je viníkem a jejich názory jsou irelevantní nebo ubohé a je třeba je přizpůsobit pohledu pachatele“.²
- **Nevhodná omezení:** Pravidla a tresty, které zacházejí s dospělými jako s dětmi a s lidmi jako s pešáky.
- **Izolace:** Emocionálně a fyzicky odděluje týrané od ostatních důležitých vztahů.
- **Přehnaná ochrana a „péče“:** Myslet je *jako dušení*. Thle je obzvláště zálučné. Jak může člověk věřit – tím méně přesvědčit někoho jiného – že někdo, koho všichni považují za „dobrého“, mě doslova, úmyslně „zabíjí laskavostí“?
- **Emocionální nevládnost a porušování důvěry:** Násilník trénuje týrané, aby přijali *dehonestaci* jako normální a dokonce jako správnou. Tuto taktiku lze použít v tandemu s tísnivou „laskavostí“. Dohromady představují ohromující úder.
- **Degradace a potlačení potenciálu:** Násilník trénuje týrané, aby přijali svoji *dehumanizaci* jako normální a dokonce správnou.
- **Separáčnické zneužívání:** Zneužívání pokračuje a dokonce eskaluje i poté, co oběť odejde.
- **Používání sociálních institucí:** Násilníci běžně manipulují právním systémem a sborem, aby dále pronásledovali oběť.
- **Popírání, minimalizace a obviňování:** Více taktik navržených k vytvoření iluze, že ke zneužívání (a) nedochází, (b) není velký problém nebo (c) to není vina násilníka.
- **Využívání dětí:** Bez náznaku svědomí, vykořisťování vlastních dětí za účelem další viktimizace manžela nebo jiných členů rodiny.
- **Ekonomické zneužívání:** Kontrola, zadržování a skrývání peněz za účelem udržení „moci nad“ obětí.
- **Sexuální zneužívání:** Může zahrnovat do očí bijící agrese a znásilnění; může být také extrémně donucovací a dehumanizující mnohem skrytějšími způsoby.
- **Symbolická agrese,** jako jsou hrozby, pronásledování, zastrašování.
- **Domácí otroctví:** Ano, to se dnes děje. Závisí na rigidních genderových rolích a může se odehrávat tam, kde to nejméně tušíte, a skrývá se na očích.
- **Fyzické násilí:** Jakékoli fyzické násilí je urážlivé. Fyzickému zneužívání obvykle předchází eskalující vzor dalších výše uvedených taktik zneužívání.

Jen si prosím pamatujte: **Násilníci jsou iluzionisté.** Může být neuvěřitelně těžké je odhalit. I když jste se naučili jejich taktiku, mohou vás zneužívající oklamat. Jsou vysoce motivovaní, aby to „prošlo“ – navždy – a jsou velmi zruční ve změně taktiky a osob, aby toho dosáhli. Od začátku pracují záměrně, systematicky, aby oklamali své oběti a všechny ostatní.

„Doslova používají stejné techniky, které kouzelníci používají, aby udrželi [všechny] slepé vůči zneužívání,“ říká obhájce zneužívaných Jimmy Hinton ve svém důležitém příspěvku [Why Sexual Abuse Goes Unnoticed](#).

Násilníci neúnavně prezentují iluzi jako realitu a diskreditují to, co je pravda. Zejména se snaží

vytvořit iluzi, že k žádnému násilí nedochází, a/nebo vytvořit falešný dojem, kdo koho zneužívá.

Násilníci postrádají empatii a skrupule, ale vědí, jak vypadat, že jsou čestní, pravdomluvní, zbožní, starostliví, dobří. Žijí, aby ovládali, ale vědí, jak to udělat, aby to vypadalo, že jsou to oni, kdo trpí. Násilníci vědí, jak se schovat před očima.

Crash test ve zneužívajících systémech

A co víc, **zneužívající vytvářejí zneužívající systémy**. Pokud systém přežije své tvůrce, může být jeho plášť předán dalšímu. Někdy jsou v těchto systémech mocní ti, kteří se tváří zbožně. Někdy ti, kdo rozhodují, rozhodují z méně nápadného místa, možná vysoko v hierarchii, ale mimo dohled.

Mezitím mohou do systému proniknout jiní zneuživatelé a využít ho k dosažení vlastních cílů. Například ve sborové kultuře, kde se děti učí, aby bez otázek poslouchaly dospělé; a ženy muže; a všichni "vedoucího pastora"; se mohou pedofilové, domácí násilníci a jiní predátoři připojit, dávat peníze, a dokonce zastávat vedoucí funkce - aby našli submisivní děti a dospělé, které by mohli zneužívat.

Když jsou k tomu vyzváni, ostatní lidé v systému svědomitě a často nevědomky hrají své přidělené role. Tak či onak tyto role kolidují se zneužíváním.

A tak systém jako celek vypadá, kváká a chová se jako násilník.

Pokud je však zneužívající osoby těžké odhalit, u zneužívajících systémů je to ještě těžší. Většinou je to proto, že jsme je dosud ani neuměli hledat. Ale také proto, že tyto systémy, stejně jako zneuživatelé v jejich čele, dovedou mistrně vytvářet iluzi, že jsou křesťanské a dobré zároveň.

A tak může trvat dlouho, než někdo, kdo je zneužíván, uvidí, co je zneužívání zač, a ještě déle, než pochopí, že je úmyslné. V některých případech může trvat ještě déle, než se podaří identifikovat primárního zneužívajícího.

Pokud se v průběhu procesu začne zneužívaná osoba snažit promluvit, může být šokována, když zjistí, že: *Lidé kolem mě, o kterých jsem si myslel, že budou stát při mně, jednájí způsobem, který je hluboce matoucí a dále zneužívá. A není to jen pár lidí. Jsou to skoro všichni.*

To je varovný ukazatel zneužívajícího systému.

Oběti, které nechápou, že zneužívání pochází od systému i od člověka, mohou dělat to, co je zásadní, ale neúplné. Mohou si to nakonec uvědomit:

Musím se od násilníka distancovat. Pokud je to možné, musím od něj fyzicky odejít. Především musím přerušit citové vazby; musím dostat násilníka ze své hlavy a srdce.

Možná si to neuvědomuje:

Musím dát odstup mezi zneužívajícím systémem a mnou. To může znamenat i odchod. Ale co víc, musím se naučit oddělovat pravdu od lži, které mě systém naučil. Abych se osvobodil od zneužívání, musím ze sebe dostat systém .

Je důležité si pamatovat

Více než kdy předtím oběti a obhájci mluví o zneužívání v církvi - včetně sexuálního zneužívání

duchovními, domácího násilí, rasového a genderového útlaku a duchovního zneužívání.

Příběh za příběhem odhaluje způsoby, jak zneužívající myslí a jednají. Znovu a znovu vidíme, jak je skrývají iluzemi a tajnými dohodami.

Když truchlíme, učíme se, uzdravujeme se a mluvíme, je důležité si uvědomit, že i my, kteří varujeme ostatní, můžeme být také oklamáni.

Každý může být oklamán někým, komu chce velmi důvěřovat. Obzvláště nás mohou oklamat lidé, kteří žijí proto, aby nás ovládali, a kteří s potěšením obcházejí všechny systémy včasného varování, které jsme si nastavili.

To není důvod k panice. Je to připomínka, abychom se stále dívali; abychom stále naslouchali Bohu a druhým, kteří se učí vidět; abychom byli *ochotni* vidět to, co je pravdivé a životodárné, ale čemu je těžké čelit.

Je také důležité mít na paměti, že zneužívající systémy používají stejné taktiky jako zneužívající osoby. Je důležité vidět:

Důvěřovat zneužívajícímu systému, že ochrání lidi, kteří jsou v něm zneužíváni, je jako říkat zneužívajícímu manželovi: "Pod tvou střechou dochází ke zneužívání. Tady jsou příznaky. Tady jsou taktiky. Tady je, co dělat, když uvidíte zneužívání. Budte ostražití a chraňte svou ženu."

Pokud to nevíme nebo zapomeneme:

- Můžeme vidět násilníka v akci a skutečně **vidět**, co se děje. Když však vidíme zneužívající systém v akci, můžeme být stále šokováni a zmateni.
- Můžeme být frustrováni, když lidé odmítají uvěřit, že zneužívající jsou zneužívající (protože jsou důvěryhodní, často charismatičtí, často mocní a vypěstovali si image, že jsou dobří). Přesto se můžeme nechat oklamat systémy zneužívání, a to ze stejných důvodů.
- Můžeme lidem říkat: "Vysvětlovat a říkat to zneužívajícím, snažit se je přimět, aby prohlédli, nikdy nefunguje, protože oni jsou odhodláni neprohlédnout a použijí to, co říkáte, proti vám." Vždyť to, co říkáte, se nikdy nepodaří. Přesto se můžeme stále pokoušet vysvětlovat zneužívajícím systémům, jak lidem ubližují.
- Můžeme lidem říkat: "Zneužívající se málokdy změní." To je pravda. Přesto se můžeme stále pokoušet zneužívající systémy změnit.

Svoboda a život

Jak násilníci, tak zneužívající systémy vědí, jak se přeskupit a "znovu přesedlat", když jejich špatné chování zajde příliš daleko. Vidím to jako natahování jako gumička. Začínají se zdát poddajní, otevření změně, ale nakonec se vrátí zpět.

Slovy Dona Hennessyho: "Tento proces ... má podobu smutku a zástěrku nápravy."

Cílem je okouzlit zneužívaného, aby zneužívání ignoroval, "vrátit vztah do statu quo".³

I když to všechno víme, můžeme být znovu oklamáni. Já jsem byla. Příliš mnohokrát. Je nesnesitelné si uvědomit, že jste byli oklamáni – znovu. Ale je posilující to vidět: *Uvědomila jsem si to! Uvědomila jsem si to mnohem dříve.*

Mnoho jasnosti přichází, když to víme: Zneužívající jsou iluzionisté. Hodně prozříme, když poznáme, že je celý systém zneužívající, a vidíme celkový obraz toho, co dělá a proč, ve světle toho, co víme o jednotlivých zneužívajících.

Velká svoboda a život závisí na spolupráci s Bohem, protože nás osvobozuje od násilníků, které jsme neviděli.

Poznámky

1. Přehledový článek Clare Murphy „ [Nové kolo síly a ovládnání](#) “ doprovázejí samostatné blogové příspěvky zkoumající každou ze 16 taktik zneužívání.
2. Clare Murphy, „ [Taktika #2 - hry mysli](#) “.
3. [The Mind of the Male Intimate Abuser: How He Gets In To Her Head](#), Don Hennessy, str. 103, 107. Přehled Hennessyho učení o „re-groomingu“ viz <https://cryingoutforjustice.blog/2018/02/19/>.

Deborah Bruntová

[KEY TRUTH](#)

Související články:

[Šikana ve sboru](#)

[Ve sboru se mi vyhýbají](#)

[Klany ve sboru](#)

[Násilníci, které nevidíme](#)

[Vzdorování systému: Vyhýbání se, podřízení se a Ježíš](#)

Deborah Bruntová

Deborah Bruntová

Jsem Deborah, bílá žena z hlubokého jihu, miluji Boha a jsem hledač pravdy.

Hledající znamená stále se učit.

Konečně se učím vidět to, co jsem dříve nemohla.

Učím se oddělovat to, co vypadá jako náboženské, ale je toxické - od toho, co je vzácné a co je skutečně Bůh.

Mluvím, abych řekla, co jsem viděla.

Po desetiletí jsem žila v SBC život jako náboženský křesťan. Většinu těch let jsem opravdu znala Krista. Nevěděla jsem, do jaké míry z toho, co si myslím a věřím, dělám a říkám, se odrážejí spíše náboženské věci, které jsem se učila, než Kristova mysl.

Stále nevidím vše jasně. Pořád na mě lpí náboženský hajzl. Ale - hurá! Hurá! Hurá! - Jdu s Bohem.

-tep-

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté - Síť víry](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj Baptisté - Síť víry](#)